

Inatsisartutlov nr. 5 af 27. november 2018 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Inatsisartutloven finder anvendelse på forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi samt andre dermed forbundne aktiviteter.

Stk. 2. Aktiviteter omfattet af Inatsisartutloven skal udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed samt hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med, under tilsvarende forhold, anerkendt god international praksis.

Kapitel 2

Forundersøgelser og udnyttelse

§ 2. Grønlands Selvstyre har eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, jf. dog § 3.

§ 3. Naalakkersuisut kan på nærmere fastsatte vilkår meddele tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Tilladelse meddeles særskilt for henholdsvis forundersøgelse og udnyttelse.

Stk. 2. Aktiviteter omfattet af en tilladelse meddelt efter stk. 1 skal ske i overensstemmelse med denne Inatsisartutlov, de i medfør heraf fastsatte bestemmelser og tilladelsesvilkår.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan meddele tilladelser efter stk. 1 til flere ansøgere samtidig, hvis de enkelte ansøgere kun forventer at udnytte en del af en vandkraftressources vandkraftpotentiale.

§ 4. Tilladelse til forundersøgelse meddeles for en bestemt vandkraftressource med tilhørende geografisk afgrænsede landområder og i øvrigt på vilkår fastsat af Naalakkersuisut.

Stk. 2. Tilladelse til forundersøgelse meddeles uden eneret for en periode på op til 5 år. Naalakkersuisut kan meddele forlængelse af tilladelsesperioden for en forundersøgelsestilladelse med henblik på yderligere forundersøgelser. Forlængelse kan meddeles med op til yderligere 5 år. Den samlede tilladelsesperiode for en forundersøgelsestilladelse kan ikke overstige 10 år.

Stk. 3. Den, der er meddelt tilladelse til forundersøgelse, skal mindst 1 gang om året rapportere til Naalakkersuisut om aktiviteter omfattet af tilladelsen. Rapportering omfatter undersøgelsesresultater samt de data, der ligger til grund herfor.

Stk. 4. Rapporteringer og data, som en rettighedshaver har sendt til Naalakkersuisut, jf. stk. 3, er fortrolige indtil 3 år efter tilladelsens ophør, medmindre andet følger af bestemmelser eller

tilladelsesvilkår fastsat i medfør af denne inatsisartutlov.

Stk. 5. Vilkår om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse dermed fastsættes i tilladelserne.

Udnyttelse

§ 5. Tilladelse til udnyttelse af en vandkraftressource til produktion af energi meddeles uden eneret, for en bestemt vandkraftressource med tilhørende geografisk afgrænsede landområder på vilkår fastsat af Naalakkersuisut, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tilladelse til udnyttelse efter stk. 1 kan meddeles med eneret, når vandressourcemæssige og produktionsmæssige forhold tilsiger dette.

Stk. 3. Tilladelse til udnyttelse meddeles for en periode på op til 40 år, jf. dog § 14, stk. 2-4.

Stk. 4. I en tilladelse til udnyttelse fastsættes vilkår om:

- 1) mindste eller højeste vandudtag,
- 2) laveste koter for vandudtag indenfor de i tilladelsen til udnyttelse afgrænsede landområder,
- 3) mindste årlig energiproduktion.

Stk.5. Naalakkersuisut kan på særlige vilkår ændre fastsatte vilkår efter stk. 4.

§ 6. Opførelse af vandkraftanlægget skal være påbegyndt senest 3 år efter meddelelse af tilladelse til udnyttelse. Vandkraftanlægget skal være sat i drift senest 6 år efter meddelelse af tilladelse til udnyttelse.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan i en tilladelse til udnyttelse, jf. § 11, stk. 5, fastsætte vilkår om tilbagekaldelse af tilladelse til udnyttelse i tilfælde af manglende overholdelse af frister fastsat efter stk. 1.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan på særlige vilkår forlænge fristerne i stk. 1.

§ 7. En rettighedshaver skal mindst 1 gang om året sende rapportering om virksomhed og aktiviteter omfattet af tilladelsen til udnyttelse, og om resultater deraf. Rapportering skal omfatte data og undersøgelsesresultater.

Stk.2. Rapporteringer, som en rettighedshaver har sendt til Naalakkersuisut, jf. stk. 1, er fortrolige indtil tilladelsens ophør, medmindre andet følger af bestemmelser eller tilladelsesvilkår fastsat i medfør af denne inatsisartutlov.

Stk. 3. Vilkår om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse dermed fastsættes i tilladelserne.

Kapitel 3

Betingelser og vilkår

§ 8. Tilladelse til udnyttelse kan kun meddeles til en rettighedshaver, der er organiseret som et anparts- eller aktieselskab eller som en selvstyrejet virksomhed. Rettighedshaver skal have fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund for virksomheden og aktiviteterne efter tilladelsen. Rettighedshaver skal have hjemsted i Grønland. Rettighedshaver skal i hele tilladelsesperioden opfylde kravene nævnt i 1.- 3. pkt. og have rådighed over sin formue.

Stk. 2. Den, der meddeles tilladelse til udnyttelse, skal tillige være ejer af vandkraftanlæg samt alle de

dertil hørende indretninger, herunder dæmninger, kanaler, tunneler, bassiner, rørledninger, turbiner til brug for produktion af energi i henhold til den meddelte tilladelse. Undtaget herfra er vandkraftanlæg samt dertil hørende indretninger, som er udlejet af selvstyret.

§ 9. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om og vilkår for tilladelser til forundersøgelser og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Naalakkersuisut kan herunder fastsætte bestemmelser og tilladelsesvilkår om:

- 1) udformning af forundersøgelserprojektet, tidsplan og frister,
- 2) indgåelse af aftaler om overskydende produktionskapacitet og om levering og prissætning af en del af produktionen til et offentligt elnet,
- 3) indgåelse af aftaler om gensidig adgang til reserve produktionskapacitet og prissætning mellem Nukissiorfiit og private rettighedshavere og rettighedshavere imellem,
- 4) dokumentation af rettighedshavers organisatoriske, økonomiske og tekniske kapacitet,
- 5) meddelelsespligt og garantistillelse,
- 6) rettighedshaverens forpligtelser til, ved ophør af forundersøgelse og udnyttelse, at fjerne anlæg med videre, som er etableret af rettighedshaveren, samt i øvrigt at foretage oprydning i de berørte områder,
- 7) natur genoprettelse, monitorering og sikkerhedsstillelse herfor,
- 8) afgørelse af tvister mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren ved voldgift.

§ 10. I en tilladelse efter § 5 fastsættes det, hvilket vederlag rettighedshaveren skal betale til Grønlands Selvstyre på grundlag af:

- 1) størrelsen af den vandkraftressource, der er omfattet af tilladelsen (volumenvederlag),
- 2) den konkrete udnyttelse af vandkraftressourcen (udnyttelsesvederlag)
- 3) den energi, som produceres (produktionsvederlag).

Stk. 2. Der kan ligeledes fastsættes vilkår om betaling til Grønlands Selvstyre af en andel af det økonomiske udbytte af virksomheden omfattet af tilladelsen (udbyttevederlag).

Stk. 3. I sammenhæng med fastsættelse af en rettighedshavers vederlag til Grønlands Selvstyre efter stk. 1 og 2, kan der meddeles rettighedshaveren helt eller delvis fritagelse for beskatning af virksomheden omfattet af en tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Stk. 4. Forinden meddelelse af fritagelse for beskatning efter stk. 1, skal Naalakkersuisut opnå bemyndigelse ved optagelse af en tekstanmærkning herom på finansloven.

§ 11. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår og bestemmelser om rettighedshaverens anvendelse af grønlandsk arbejdskraft.

Stk. 2. I det omfang det er nødvendigt for virksomheden, kan rettighedshaveren dog anvende arbejdskraft fra andre lande end Grønland, når tilsvarende kvalificeret arbejdskraft ikke er til rådighed i Grønland.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår og bestemmelser om rettighedshaverens anvendelse af grønlandske virksomheder ved entrepriser, leverancer og tjenesteydelser. Udenlandske virksomheder kan dog anvendes, hvis grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår og bestemmelser om, at rettighedshaveren skal

foretage undersøgelser og vurderinger af tekniske, miljømæssige og socioøkonomiske forhold.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår og bestemmelser om, under hvilke omstændigheder en tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi bortfalder eller kan tilbagekaldes af Naalakkersuisut. En konkret tilladelse skal angive tilladelsesvilkår derom og henvide til eventuelle bestemmelser derom.

§ 12. En rettighedshaver og andre omfattet af Inatsisartutloven skal betale udgifter i forbindelse med myndighedsbehandling efter Inatsisartutloven. Betalingen kan opkræves som gebyrer eller udgiftsrefusion.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser og tilladelsesvilkår om betaling og fastsættelse af gebyr og udgiftsrefusion.

§ 13. Tilladelse til udnyttelse af et vandkraftpotentiale kan meddeles til 2 eller flere rettighedshavere, når vandressourcemæssige og økonomiske hensyn gør det muligt at udtage vand fra samme opland til energiproduktion fordelt på flere vandkraftanlæg.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan efter forhandling med rettighedshaverne meddele påbud om samordnet udnyttelse. Hvis rettighedshaverne ikke indgår en aftale om vilkårene for den samordnede udnyttelse, kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår derom i påbuddet om den samordnede udnyttelse.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan i et påbud om samordnet udnyttelse efter stk. 2 fastsætte vilkår om, at en rettighedshaver mod betaling af et vederlag skal have ret til at bruge en transmissionslinje, et rørledningsanlæg, kanaler eller andet anlæg, som en anden rettighedshaver driver og bruger i forbindelse med sin udnyttelse.

Stk. 4. Naalakkersuisut træffer ikke afgørelse om meddelelse af et påbud om samordnet brug af et anlæg efter stk. 2 eller 3, hvis den rettighedshaver, der driver anlægget, fremover planlægger at bruge kapaciteten for anlægget fuldt ud, eller hvis denne rettighedshavers planlagte brug af anlægget i øvrigt vil blive hindret eller forbundet med urimelige omkostninger eller ulemper ved en samordnet brug af anlægget.

Kapitel 4

Genforhandling af tilladelse til udnyttelse

§ 14. Når halvdelen af perioden af udnyttelsestilladelsen er forløbet, kan indehaveren af tilladelsen og Naalakkersuisut igangsætte forhandlinger om tiden efter udnyttelsestilladelsens udløb.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan meddele forlængelse af tilladelsesperioden for en udnyttelsestilladelse med op til 20 år på dertil fastsatte vilkår.

Stk. 3. Såfremt hensyn til et projekts realisering gør det nødvendigt, kan Naalakkersuisut ud over en forlængelse meddelt i medfør af stk. 2, meddele rettighedshaveren en ret til en forlængelse af tilladelsesperioden på op til yderligere 20 år på dertil fastsatte vilkår.

Stk. 4. Den samlede tilladelsesperiode for en udnyttelsestilladelse kan ikke overstige 80 år.

Stk. 5. Kan der ikke opnås enighed ved forhandling efter stk. 1, kan Naalakkersuisut beslutte, at vandkraftanlægget ved udnyttelsestilladelsens udløb skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre, jf. § 15, stk. 1.

Kapitel 5

Hjemfaldsret

§ 15. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår om, at et vandkraftanlæg skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre, når en tilladelse til udnyttelse udløber eller ophører. Indehaver af tilladelsen skal da overdrage vandkraftanlægget samt alle de hertil hørende indretninger, herunder dæmninger, kanaler, tunneler, bassiner, rørledninger, turbiner, transmissionsledninger, infrastruktur m.v. samt boliger og udstyr i tilknytning til drift af vandkraftanlægget til Grønlands Selvstyre med fuld ejendomsret og uden vederlag.

Stk. 2. Hjemfaldsret fastsat ved udstedelse af tilladelse, jf. § 5, skal registreres ved Retten i Grønland.

Stk. 3. I forbindelse med hjemfald, jf. stk. 1, kan Naalakkersuisut beslutte, at vandkraftanlægget skal overdrages i fuld driftsmæssig stand, medmindre det er åbenbart, at et sådant vilkår ville være uforholdsmæssig bebyrdende for udnyttelsestilladelsens indehaver.

Stk. 4. I de sidste 3 år før et vandkraftanlæg skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre, har Naalakkersuisut ret til fuld og uhindret adgang til vandkraftanlægget samt dertil hørende indretninger og til at foretage nødvendige dispositioner til forberedelse af Grønlands Selvstyres overtagelse og sikring af en fortsat kontinuerlig drift. Dette skal ske uden væsentlig ulempe eller udgift for indehaveren af tilladelse til udnyttelse.

Stk. 5. Hjemfalder vandkraftanlægget ikke til Grønlands Selvstyre, skal indehaveren af udnyttelsestilladelsen indstille virksomheden og foretage nedlukning af vandkraftanlægget i overensstemmelse med de af Naalakkersuisut fastsatte regler herom og vilkår fastsat i tilladelsen.

Stk. 6. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere tilladelsesvilkår og bestemmelser om hjemfaldsret, herunder om forholdene nævnt i stk. 1-5.

§ 16. Alle hæftelser og byrder, som hviler på vandkraftanlægget falder bort, når vandkraftanlægget hjemfalder i henhold til § 15, stk. 1.

§ 17. Naalakkersuisut kan indgå aftale om udleje af et hjemfaldet vandkraftanlæg. Lejer meddeles tilladelse til udnyttelse efter bestemmelserne i denne inatsisartutlov.

Kapitel 6

Myndighedsbehandling

§ 18. Ansøgning om tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, jf. § 3 skal indleveres til Naalakkersuisut.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan anmode ansøgere og indehavere af tilladelser om alle oplysninger, som Naalakkersuisut anser for nødvendige for myndighedsbehandlingen efter denne inatsisartutlov, forskrifter fastsat i medfør heraf samt vilkår for tilladelse.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om indhentelse og meddelelse af oplysninger, herunder regler om fortrolighed og regler om undtagelse fra aktindsigt.

§ 19. Ansøgning om tilladelse til udnyttelse skal være ledsaget af en plan for energiproduktionen og anlæggene dertil med tegninger, kort eller lignende samt en beregning af produktionskapacitet og anslået vandudtag til produktion heraf.

Stk. 2. Anlægsforanstaltninger kan ikke iværksættes før Naalakkersuisut har meddelt en godkendelse af produktions- og anlægsplaner.

Stk. 3. Inden meddelelse af en godkendelse skal Naalakkersuisut påse, at anlæg og energi produktion kan ske forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed, og at produktion sker med bedst mulig udnyttelse af vandudtag, jf. § 1, stk. 2.

§ 20. Tilladelse til forundersøgelse jf. § 3, uden for bymæssig bebyggelse fritager rettighedshaver for opfyldelse af krav om arealtildeling efter reglerne i inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Stk. 2. Naalakkersuisut meddeler arealtildeling til vandkraftanlæg samt alle de dertil hørende indretninger, herunder dæmninger, kanaler, tunneler, bassiner, rørledninger, transmissionsledninger, vejanlæg, havneanlæg og andre tilknyttede bygninger og anlæg omfattet af en tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

§ 21. Forud for meddelelse af tilladelse til udnyttelse skal der foretages høring, der skal omfatte:

- 1) Enhver, der har en individuel, væsentlige interesse i sagens udfald.
- 2) Arbejdsgiverorganisationer og arbejdstagerorganisationer samt grønlandske foreninger og organisationer, som efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige interesser vedrørende samfundsmæssig bæredygtighed, miljøbeskyttelse eller menneskerettigheder.
- 3) Berørte kommuner og myndigheder.

Stk. 2. Naalakkersuisut skal fastsætte en frist for afgivelse af høringssvar på mindst 6 uger.

Kapitel 7

Tilsyn

§ 22. Naalakkersuisut fører tilsyn med rettighedshaveres virksomhed i henhold til denne inatsisartutlov og kan meddele påbud om overholdelse af Inatsisartutloven samt forskrifter og vilkår fastsat i medfør af Inatsisartutloven.

Stk. 2. Naalakkersuisut har uden retskendelse og mod behørig legitimation adgang til alle dele af virksomheden i det omfang, det er påkrævet for varetagelsen af tilsynet.

Stk. 3. Hvis indehaver af en tilladelse til udnyttelse ikke inden for en fastsat rimelig frist efterkommer påbud, kan Naalakkersuisut lade disse gennemføre for indehaverens regning og risiko.

Kapitel 8

Registrering, forsikring og sikring af adgang

§ 23. Rettighedshaver skal sørge for at den meddelte tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi registreres ved Retten i Grønland.

Stk. 2. Enhver overdragelse, direkte eller indirekte, af en tilladelse til udnyttelse skal godkendes af Naalakkersuisut. Naalakkersuisut kan meddele rettighedshaver en forhåndsgodkendelse til en

overdragelse på vilkår fastsat af Naalakkersuisut.

Stk. 3. I forbindelse med godkendelse af en overdragelse af en tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi efter stk. 2 godkender Naalakkersuisut også en overdragelse af tilladelser m.v. efter inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse. Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår for godkendelsen.

§ 24. Naalakkersuisut kan fastsætte tilladelsesvilkår om, at rettighedshaverens erstatningsansvar skal være omfattet af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, at erstatningsansvar for entreprenører, leverandører og tjenesteydere, i det omfang deres ydelser anvendes ved virksomhed eller aktiviteter omfattet af en tilladelse efter denne inatsisartutlov, skal være omfattet af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

§ 25. Indehavere af tilladelse til udnyttelse skal sikre at uvedkommende ikke har adgang til vandkraftanlægget og de tilhørende områder, der udgør en særlig risiko for personer, der færdes i området.

Kapitel 9

Ekspropriation

§ 26. Naalakkersuisut kan efter reglerne i landstingslov om ekspropriation erhverve ejendom og rettigheder, til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Kapitel 10

Sanktioner

§ 27. Overtrædelse af § 2, § 3, stk. 2, § 7, § 19, stk. 2, § 24 og § 25 kan medføre foranstaltninger i form af bøde efter reglerne i Kriminallov for Grønland.

Stk. 2. For forskrifter udstedt i medfør af § 11 kan der fastsættes foranstaltninger i form af bøde efter reglerne i Kriminallov for Grønland.

Stk. 3. Hvor inatsisartutloven eller forskrifter udstedt i medfør af inatsisartutloven hjemler fastsættelse af bøde, kan bøden pålægges en juridisk person efter reglerne i Kriminallov for Grønland.

Stk. 4. Sager efter stk. 1-3 anlægges ved Retten i Grønland som 1. instans.

Stk. 5. Bøder, der fastsættes efter stk. 1-3 tilfalder Landskassen.

§ 28. Er der ved en overtrædelse af bestemmelserne i denne inatsisartutlov eller ved en overtrædelse af bestemmelser og tilladelsesvilkår fastsat i medfør af denne inatsisartutlov opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i Kriminallov for Grønland. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af bøde.

Stk. 2. Konfiskation sker til fordel for Landskassen.

Kapitel 11

Ikrafttræden, ophævelses- og overgangsbestemmelse

§ 29. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 2. Samtidig ophæves Inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Stk. 3. Tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer, som er omfattet af inatsisartutloven, men som er meddelt før inatsisartutlovens ikrafttræden, bevarer deres gyldighed og forbliver i kraft for den meddelte periode.

Grønlands Selvstyre, den 27. november 2018

Kim Kielsen